

AJANKOHTAISTA IHMISOIKEUKSISTA – IHMISOIKEUSKESKUKSEN KANSAINVÄLINEN KATSAUS 3/2017

Euroopan neuvoston ihmisoikeustuomioistuin (EIT)

Kreikka ei suojellut siirtotyöläisiä riittävästi

Tapauksessa kyse oli bangladeshilaisista mansikanpoimijoista, jotka olivat työskennelleet Kreikassa aseistettujen vartijoiden valvonnassa, ja joille työnantajat eivät olleet maksaneet sovitusmaksua. Työntekijöiden lähestyessä työnantajia vaatien palkanmaksua, vartija oli ampunut heitä kohti haavoittaen työntekijöitä. Kansallisen tuomioistuinkäsittelyn lopputuloksena vartija sai sakkorangaistuksen ja työnantaja veloitettiin maksamaan pieni korvaus työntekijöille. Syyte ihmiskaupasta ei menestynyt. EIT sen sijaan katsoi, että kyse oli ihmiskaupasta ja pakkotyöstä, ja Kreikan katsottiin loukanneen ihmisoikeussopimusta. Perusteluissaan EIT viittaa EN:n ihmiskaupan vastaisen sopimuksen synnyttämiin positiivisiin toimintavelvoitteisiin – siitähän huolimatta, että tapahtuma-aikaan sopimus ei ollut Kreikan osalta voimassa.

[Press release Chowdury and Others v. Greece](#)

Ranska loukkasi oikeutta yksityisyyteen vaatiessaan transsukupuolisilta sterilisaatiota

Tapaus koski kolmea transsukupuolista henkilöä, jotka olivat hakeneet syntymätodistustensa sukupuolimerkinnän muuttamista. Tätä varten Ranskan lainsäädännössä edellytettiin hakijan esittävän sekä lääketieteellisen että psykologisen todistuksen, jotka voitiin antaa määrättyjen kriteerien perusteella. Yhtenä näistä oli ”kehon ulkoasun peruuttamaton muutos”, käytännössä lisääntymiskyvyttömyys tai vähintään erittäin suuri todennäköisyys siitä. EIT katsoi, että pysyvän lisääntymiskyvyttömyyden vaatiminen loukkasi ihmisoikeussopimuksessa turvattua oikeutta yksityiselämään. Muut tapauksissa esille tulleet oikeudellisen sukupuolen muuttamiseksi edellytetyt käytännöt eivät sitä vastoin EIT:n mukaan loukanneet ihmisoikeussopimusta. Ranska ehti muuttaa lainsäädäntöään tältä osin jo ennen kuin EIT antoi ratkaisun.

[Press release Affaire A.P., Garçon et Nicot c. France](#)

Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu

Eurooppalainen yleisradiotoiminta uhattuna

EN:n ihmisoikeusvaltuutettu on viime aikoina maavierailullaan kiinnittänyt erityistä huomiota julkisen palvelun yleisradiotoimintaan. Kommentissaan hän muistuttaa, että vaikka ihmisoikeussopimuksen turvaama sananvapaus ei edellytä julkisen palvelun yleisradiotoimintaa, on EIT viitannut siihen, että järjestely takaa parhaiten ohjelmatoiminnan laadun ja tasapuolisuuden (*Manole and Others v. Moldova*). Valtuutettu kehottaa jäsenvaltioita huolehtimaan, että yleisradioiden toimituksellinen itsenäisyys ja instituutioiden autonomia turvataan, ja että ohjelmatarjonta heijastaa yhteiskunnan kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta.

[Public service broadcasting under threat in Europe](#)

Euroopan unioni

Euroopan komissio esitteli sosiaalisten oikeuksien pilarin

EU-komissio on hyväksynyt ehdotuksen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariksi. Siinä esitetään 20 keskeistä periaatetta ja oikeutta, joilla tuetaan yhtäläisiä mahdollisuuksia ja pääsyä työmarkkinoille, oikeudenmukaisia työoloja sekä sosiaalista suojelua ja osallisuutta. Pilarissa vahvistetaan EU:n säännöstössä ja kansainvälisessä oikeudessa jo tunnustettuja oikeuksia ja täydennetään niitä. Pileri tulee toimimaan pohjana sitoville normeille euroalueella. Ehdotuksen käsittely jatkuu komission, Euroopan parlamentin ja neuvoston välisissä keskusteluissa.

[Komission lehdistötiedote](#)

Euroopan komission kertomus perusoikeuskirjan soveltamisesta EU:ssa vuonna 2016

EU toteutti vuonna 2016 toimia lasten suojelemiseksi kansainvälisissä riita-asioissa ja kansainvälisten pariskuntien auttamiseksi selvittämään varallisuussuhteensa; käynnisti verkkovälitteisen riidanratkaisuforumin kuluttajansuojan vahvistamiseksi; sopi Facebookin, Twitterin, YouTubein ja Microsoftin kanssa käytännössä laittoman vihapuheen torjumiseksi verkossa ja jatkoi oikeusvaltioperiaatetta koskevaa vuoropuhelua. Tietosuojauudistuksen myötä ihmisillä on mm. helpompi pääsy omiin henkilötietoihinsa ja oikeus ”tulla unohtetuksi”. Komissio sopi myös nk. Privacy Shield -järjestelystä ja puitesopimuksesta, jotka suojaavat EU:n kansalaisten henkilötietoja, kun niitä siirretään Yhdysvaltoihin. Lisäksi annettiin direktiivejä koskien syyttömyysolettamaa, oikeutta olla läsnä oikeudenkäynnissä, oikeusapua ja lasten prosessuaalisia oikeuksia.

[EU:n perusoikeuskirjan soveltamista koskeva kertomus vuodelta 2016 ja komission yksiköiden valmisteluasiakirja](#)

EU liittyy naisiin kohdistuvan väkivallan vastaiseen kansainväliseen yleissopimukseen

EU:n neuvosto on päättänyt allekirjoittaa naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston. Euroopan parlamentin on hyväksyttävä päätös. Kaikki EU: jäsenmaat ovat jo allekirjoittaneet yleissopimuksen.

[Treaty Office, Chart of signatures and ratifications of Treaty 210](#)

Euroopan unionin tuomioistuin (EUT)

Euroopan unionin tuomioistuin vahvisti lapsen edun toteutumista

EUT on antanut tuomion ennakkoratkaisupyntöön, jossa oli kyse sosiaaliavustusta ja lapsilisää koskevien hakemusten hylkäämisestä sillä perusteella, ettei lasten äideillä ole oikeutta oleskella Alankomaissa. Kyse oli Alankomaiden kansalaisuuden omaavien alaikäisten lasten äideistä, jotka vastaavat lastensa päivittäisestä ja tosiasiallisesta hullosta. Tuomio vahvisti lapsen edun ensisijaisuutta arvioitaessa ei-EU-vanhempien oikeuksia ja nosti nimenomaan lapsen emotionaaliset tarpeet merkittäväksi tekijäksi heihin vaikuttavia ratkaisuja tehtäessä.

[UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO \(suuri jaosto\)](#)

Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA)

Sirpa Rautio perusoikeusviraston hallintoneuvoston puheenjohtajaksi

Perusoikeusviraston hallintoneuvosto valitsi keskuudestaan uudeksi puheenjohtajaksi Ihmisoikeuskeskuksen johtajan Sirpa Raution. Hallintoneuvoston toimikausi alkaa heinäkuussa 2017 ja kestää vuoden 2020 heinäkuuhun.

Perusoikeusviraston vuosikertomuksessa esityksiä perusoikeuksien vahvistamiseksi

FRA:n vuosikertomuksessa kerrataan tutkimustuloksia ja esitetään toimenpiteitä perusoikeuksien vahvistamiseksi. Ehdotukset koskevat muun muassa EU:n perusoikeuskirjan huomioimista kansallisissa tuomioistuimissa, EU:n perusoikeusstrategian luomista ja EU:n liittymistä EN:n ihmisoikeussopimukseen. Lisääntyvään suvaitsemattomuuteen kehoitetaan tarttumaan kehittämällä uusia tapoja muistuttaa siitä, että oikeudet ovat tärkeitä jokaiselle ihmiselle.

[FRA's Fundamental Rights Report 2017](#)

Yhdistyneet kansakunnat (YK)

YK:n yleismaailmallisen määräaikaistarkastelun kolmas kierros käynnistyi toukokuussa

YK:n ihmisoikeusneuvosto tarkastelee kaikkien YK:n jäsenvaltioiden ihmisoikeustilannetta neljän vuoden välein nk. yleismaailmallisessa määräaikaistarkastelussa (universal periodic review). Tarkastelua varten valtiot laativat raportin kansallisesta ihmisoikeustilanteestaan ja käsittelyn kuluessa muut valtiot tekevät kehittämissuosituksia. Suomi oli ensimmäisten tarkasteltavien maiden joukossa huhtikuussa. Tarkastelun kolmas kierros kestää aina vuoteen 2021 saakka.